

Medfinansiering regionalfondsprojekt inom cirkulär ekonomi

Ordförandens förslag

1. Regionala utvecklingsnämnden anslår 2 miljoner kronor budgetår 2024 för medfinansiering av projektet "Stärka SME Industri i Skåne för en cirkulär omställning genom KTP-modellen".
2. Regionala utvecklingsnämnden beslut gäller under förutsättning att övriga finansiärer fullföljer sina åtaganden.

Sammanfattning

Utmaningen som projektet ska adressera är att minska klimatavtrycket i industrin och samtidigt öka företagets konkurrenskraft genom en cirkulär omställning. Projektet bygger på samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2024-01-17
2. Projektidé

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

En cirkulär omställning är en omfattande och komplex process, framför allt för små och medelstora företag (SMF) som har begränsat med tid och ekonomiska resurser. För att företagen ska vara långsiktiga konkurrenskraftiga är det dock nödvändigt, då det finns ökade krav från konsumentled och regelmässigt. Omställningen innebär en övergång till en industri som är mer miljövänlig och resurseffektiv. Projektet byggs på en internationellt beprövad metod som har varit framgångsrik men även på en tidigare satsning, Omställningslyftet, med fokus på att coacha företag mot en grön och digital omställning. Tanken var att i nästa steg ha regionala projekt under arbetsnamnet Omställningslyftet 2.0 men detta föll på grund av att Tillväxtverket inte godkände finansieringsmodellen. Då Omställningslyftet varit framgångsrikt, tog delar av partnerskapet vidare idén för att möta näringslivets behov.

Företagens behov

Undersökningar som Tillväxtverket har gjort med inriktning på industrin visar att närmare 50% av SMF inte kommer att investera i sin gröna omställning på grund av osäkerhet kring vad det innebär och vad det ger. Djupintervjuer som IUC-nätverket genomfört med närmare 2000 industri-SMF senaste tre åren visar att närmare 90% av företagen är beredda att investera tid och pengar i utvecklingsarbeten nu och de närmaste åren men utmaningen är att man inte vet vad och hur man ska gå tillväga. Företagen behöver stöd i att identifiera och sortera i var de ska börja och hur för att adressera utmaningar såsom digitalisering, produktionseffektivitet, strategi- och affärsmodellsutveckling som behövs för att klara en grön och cirkulär omställning.

Projektkoncept

Projektet ska arbeta med industrins utmaning genom att nyttja den väl fungerande KTP-modellen, en modell som har varit framgångsrik i andra sammanhang. KTP står för knowledge transfer partnership och är en modell för att överföra kunskap från akademisk forskning till företag och organisationer. Det bygger på att en nyexaminerad akademiker, kallad KTP-projektledare, får ett strategiskt viktigt utvecklingsuppdrag i ett företag under en tidsbegränsad period, där halva lönen betalas av företaget och resterande av projektet. Under projektet får KTP-projektledaren tillgång till en kvalificerad akademisk coach från lärosätet samt en professionell affärscoach från näringslivet. Genom att arbeta nära ledningen med ett koncentrerat uppdrag ges företaget möjlighet att planera och genomföra en snabbare förflyttning i sin omställning och arbeta in processer som kan nyttjas över tid i företaget, som annars hade varit svårt ur kunskapsmässigt, ekonomiskt och tidsmässigt avseende.

Några exempel på hur KTP-modellen kan hjälpa företag att lösa utmaningar och bidra till en omställning i industrin:

- Skapa tillgång till forskning och expertis
- Skapa utveckling av skräddarsydda lösningar
- Påbörja implementering av nya teknologier
- Ge utbildning och ökad medvetenhet
- Arbeta med affärsutveckling och strategisk planering

Genom att nyttja en fungerande modell, till ett ur företagens syn komplext och utmanande område, ges möjlighet att skapa en förståelse och genomförandekapacitet hos företagen att vara en del av näringslivets gröna omställning. Målet är att företagen utvecklar och stärker sin kompetens inom cirkulär ekonomi, utifrån sina egna specifika förutsättningar. Projektet samlar också goda exempel som kan skapa förebilder hur man kan ta sig an en grön omställning.

I ett första steg kommer projektet träffa minst 40 företag för analys och mognadsmätning utifrån att påbörja en fördjupad cirkulär omställningsresa.

Därefter väljs cirka 10 fall ut för att genomgå den fördjupade KTP-processen. De företag som väljs ut ska, förutom att ha en hög modnadsgrad, ha möjlighet att kunna anställa den nytexaminerade akademikern efter projektets slut. Målet är att i två stycken av fallen samla 2-3 företag inom samma värdekedja eller med gemensam utmaning som samarbetar och delar KTP-projektledare.

De företag som inte väljs ut bland de 10 fallen kommer att ingå i något som kallas Kickstart Cirkulär ekonomi. Det är ett koncept som innebär att företag tillsammans under en heldag och två halvdagar träffas med en expertis inom området och diskuterar hur man kan ta sig an temat i sin verksamhet.

Ett arbetspaket inom projektet ska ha fokus på samverkan för en cirkulär omställning i Skåne långsiktigt efter projektets slut, där ska frågan om framtida finansiering och vidare arbete med modellen diskuteras. Det kommer bland annat att ske genom ett utbyte med aktörer från Storbritannien, där modellen har etablerats som ett arbetssätt. Även spridning av goda exempel ingår och hur offentlig sektor, lärosäten och företag kan jobba tillsammans i hållbar och cirkulär omställning.

Styrning av projekt

Projektet genomförs i samverkan med: IUC Syd (projektägare), Högskolan Kristianstad, Malmö Universitet, Lunds Universitet (LTH), Kristianstads kommun, Helsingborg Stad, Lunds kommun, Malmö Stad, ASTRA nätverket, IF Metall, Teknikföretagen och Region Skåne. Regionens roll vid projektstart blir att ingå i styrgrupp för att säkerställa att projektet bidrar till den måluppfyllelse som är formulerat i de politiska prioriteringarna och verksamhetsinriktningen.

Kommunerna tillsammans med Region Skåne kommer att medverka vid nätverksträffar under projektets gång, för att skapa ett lärande och utbyte. Det finns en roll för Region Skåne att ta utifrån en överblick över regionala satsningar som är relevanta där mervärden kan skapas genom att koppla ihop andra aktörer och aktiviteter med projektet.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Projektet bygger på beslut om finansiering från Regionalfonden Skåne-Blekinge. Ansökningsportalen stänger 19 mars 2024 och beslut kommer senare under våren 2024. Projektets totala budget är 7 miljoner under perioden 2024-2027. Region Skåne föreslås bidra med 2 miljoner kronor och övriga parter bidrar med resterande del. Region Skånes finansiering tas från ansvar 30010.

ERUF medfinansiering	2 823 225
Region Skåne medfinansiering	2 000 000
IUC Syd	231 485
Bidrag i tid	
Malmö Universitet	105 000

LTH	105 000
Kristianstad Högskola	105 000
Malmö Stad	422 088
Lunds kommun	422 088
Kristianstad kommun	422 088
Helsingborg stad	422 088
Total finansiering	7 058 062

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Uppföljning av ovan beskrivna uppdrag sker i enlighet med beslut.

Anna Jähnke
Ordförande

Anna Pettersson
Utvecklingsdirektör